

Traditional - Exodus Story

Contributed by [Haggadot](#)

Source: Traditional

Maggid – Exodus Story

עבדים היינו

עבדים היינו לפרעה במצרים, ויציאנו יי אלהינו משם ביד חזקה ובזרוע נטויה. ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים. ואפילו כלנו חכמים, כלנו נבונים, כלנו זקנים, כלנו יודעים את התורה, מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח

Avadim hayinu l'faroh b'mitzrayim. Vayotzi-einu Adonai Eloheinu misham, b'yad chazakah uvizroa n'tuyah, v'ilu lo hotzi hakadosh Baruch hu et avoteinu mimitzrayim, harei anu uvaneinu uv'nei vaneinu, m'shubadim hayinu l'faroh b'mitzrayim. Va-afilu kulanu chachamim, kulanu n'vonim, kulanu z'keinim, kulanu yod'im et hatorah, mitzvah aleinu l'sapeir bitzi-at mitzrayim. V'chol hamarbeh l'sapeir bitzi-at mitzrayim, harei zeh m'shubach.

We were slaves in Egypt and the Lord freed us from Egypt with a mighty hand. Had not the holy one liberated our people from Egypt, then we, our children and our children's children would still be enslaved.

Seder of our Sages : Telling of the Story

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני ברק, והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם: כבודינו, הגיע זמן קריאת שמע של שחרית

Ma-aseh b'rabi Eli-ezer, v'rabi Y'hoshua, v'rabi Elazar ben azaryah, v'rabi Akiva, v'rabi Tarfon, she-hayu m'subin bivnei brak, v'hayu m'sap'rim bitzi-at mitzrayim, kol oto halaylah, ad sheba-u talmideihem v'am'ru lahem. Raboteinu, high-a z'man k'ri-at sh'ma, shel shacharit.

It once happened that Rabbis Eliezer, Joshua, Elazar ben Azaryah, Akiva and Tarfon were reclining at the seder table in Bnei Brak. They spent the whole night discussing the Exodus until their students came and said to them: "Rabbis, it is time for us to recite the Shema

אמר אלעזר בן עזריה: הרי אנו כב שבעים שנה, ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרכשה בן זומא: שנאמר, למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך וימי חייב הנמים, כל ימי חייך - הלילות. ונחמם אומרים: ימי חייך העולם הזה, כל ימי חייך להביא לימות המשיח

Amar rabi Elazar ben Azaryah. Harei ani k'ven shivim shanah, v'lo zachiti, shetei-ameir y'tzi-at mitzrayim baleilot. Ad shed'rashah ben zoma. Shene-emar: l'ma-an tizkor, et yom tzeitcha mei-eret mitzrayim, kol y'mei chayecha. Y'mei chayecha hayamim. Kol y'mei chayecha haleilot. Vachachamim om'rim. Y'mei chayecha ha-olam hazeh. Kol y'mei chayecha l'havi limot hamashi-ach.

Rabbi Elazar ben Azaryah said: "I am like a seventy-year old man and I have not succeeded in understanding why the Exodus from Egypt should be mentioned at night, until Ben Zoma explained it by quoting: "In order that you may remember the day you left Egypt all the days of your life." The Torah adds the word all to the phrase the days of your life to indicate that the nights are meant as well. The sages declare that "the days of your life" means the present world and "all " includes the messianic era.

The Story

יכול מראש חדש, תלמוד לומר ביום ההוא, אי ביום ההוא יכול מבעוד יום, תלמוד לומר בבעבור זה - בעבור זה לא אמרתי אלא בשעה שיש מצה ומרור מנחים לפניך

Yachol meirosh chodesh, talmud lomar bayom hahu. ly bayom hahu, yachol mib'od yom. Talmud lomar ba-avur zeh. Ba-avur zeh lo amarti, ela b'sha-ah sheyeish matzah u-maror munachim l'fanekha.

One might think that the Haggadah should be recited on the first day of the month of Nisan, but the Torah says: "You shall tell your son on that day" [the first day of Passover]. One might think that the phrase on that day means that the story of the Exodus should be recited in the daytime; therefore, the Torah says: "This is on account of what the Lord did for me." The word this refers to the time when this matzo and this marror are placed before you - on Passover night when you are obliged to eat them.

מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, ועקשיו קרבנו המקום לעבדותו, שנאמר: ויאמר יהושע אל כל העם, כה אמר יי אלהי ישראל: בעבר הנהר ושבו אבותיכם מעולם, תרח אבי אברהם ואבי נחור, ויעבדו אלהים אחרים. ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר ואולך אותו בכל ארץ כנען, ואברהם את זרעו ואתן לו את יצחק, ואתן ליצחק את יעקב ואת עשיו. ואתן לעשו את הר שער לקשת אתו, ויעקב ובניו ירדו מצרים

Mit'chilah ov'dei avodah zarah hayu avoteinu. V'achshav keir'vanu hamakom la-avodato. Shene-emar: Vayomer Y'hoshua el kol ha-am. Koh amar Adonai Elohei yisra-eil, b'eiver hanahar yash'vu avoteichem mei-olam, Terach avi avraham va-avi nachor. Vaya-avdu Elohim acheirim. Va-ekach et avichem et avraham mei-eiver ha-nahar, va-oleich oto b'chol eretz k'na-an. Va-arbeh et zaro, va-eten lo et Yitzchak. Va-etein l'yitzchak et Ya-akov v'et Eisav. Va-etein l'eisav et har sei-ir, lareshet oto. V'ya-akov uva-nav yar'du mitzrayim.

At first our forefathers worshiped idols, but then the Omnipresent brought us near to divine service, as it is written: "Joshua said to all the people: so says the Lord God of Israel—your fathers have always lived beyond the Euphrates River, Terah the father of Abraham and Nahor; they worshipped other gods. I took your father Abraham from the other side of the river and led him through all the land of Canaan. I

multiplied his family and gave him Isaac. To Isaac I gave Jacob and Esau; to Esau I gave Mount Seir to inherit, however Jacob and his children went down to Egypt."

ברוך שומר הבטחתו לישראל, ברוך הוא. שהקדוש ברוך הוא חשב את הקץ, לעשות כמו שאמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים, שנאמר: ויאמר לאברהם, ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה. וגם את הגוי אשר יעבדו וכן יצאו ברכש גדול

Baruch shomeir havtachato l'yisra-eil. Baruch hu. Shehakadosh Baruch hu chishav et hakeitz, la-asot k'mah she-amar l'avraham avinu bivrit bein hab'tarim. Shene-emar: vayomer l'avram yadoa teida, ki geir yihyeh zaracha, b'eret lo lahem, va-avadum v'inu otam arba meiot shanah. V'gam et hagoy asher ya-avodu dan anochi. V'acharei chein yeitz'u, birchush gadol.

Praised be He who keeps His promise to Israel; praised be He. The holy one, blessed be he, predetermined the time for our final deliverance in order to fulfill what He had pledged to our father Abraham in a covenant, as it is written: "He said to Abram, your descendants will surely sojourn in a land that is not their own, and they will be enslaved and afflicted for four hundred years; however, I will punish the nation that enslaved them, and afterwards they shall leave with great wealth."

V'hee She-amdah

We lift up our cup wine and cover the matzah, as we recite the following and recall God's promise to Abraham, emphasizing eternal divine watchfulness.

היא שעמדה לאבותינו ולנו, שלא אהד בלבד עמד עלינו לכלותנו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם

V'hi she-am'dah la-avoteinu v'lanu. Shelo echad bilvad, amad aleinu l'chaloteinu. Ela sheb'chol dor vador, om'dim aleinu l'chaloteinu, v'hakadosh Baruch hu matzileinu mi-yadam.

This covenant that remained constant for our ancestors and for us has saved us against any who arose to destroy us in every generation, and throughout history when any stood against us to annihilate us, the Kadosh Barukh Hu kept saving us from them.

We lower the wine cup and continue with the recitation of the traditional Midrash or Rabbinic discussion of the Passover Exodus story as recorded in the Torah, beginning first with the threat to Israel from Lavan and then the threat from Pharaoh.

צא ולמד, מה בקש לבן הארמי לעשות ליעקב אבינו-שפרעה הרשע, לא גזר אלא על הזכרים; ולבן בקש לעקר את הכל, שנאמר "ארמי אבד אבי, ויכד מצרימה, ויצר שם" (דברים כוה). מלמד שלא יכד להשתקע אלא לגור שם, שנאמר "ויאמרו אל-פרעה, לגור בארץ באנו, כי-אינן מרעה לציאן אשר לעבדיו, כי-כבד הכעב בארץ כנען; ועתה ישבו-נא עבדיו, בארץ גשן" (בראשית מז,ד)

(במתי מעט-כמו שנאמר "בשבועים נפש, ורדו אבותינו מצרימה; ועתה, שמך יהוה אלהינו, ככוכבי השמים, לרב") דברים יכב

(והיה-שם, לגוי-מלמד שהיו ישראל מצנין שם. גדול ועצום-כמו שנאמר "ובני ישראל, פרו וישרצו וירבו ויעצמו-במאד מאד; ותמלא הארץ, אתם") שמות א,ז

(וכב-כמו שנאמר "רבה, כצמח השדה נתתיו, ותרבי ותגדלי, ותבאי בעדי עדיים: שדים נכנו ושערך צמם, ואת ערם וקרה") יחזקאל טז,ז

(וירעו אתנו המצרים-כמו שנאמר "הבה נתחכמה, לו: פו-ירבה, והיה כיתקראנה מלחמה ונוסף גם-הוא על-שנאינו, ונלחם-בנו, ועלה מן-הארץ") שמות א,י

(ויענונו-כמו שנאמר "וישימו עליו שרי מסיים, למען ענתו בסבלתם; ויבן ערי מסכנות, לפרעה-את-פתם, ואת-רעמסס") שמות א,י

(ויתנו עלינו, עבדה קשה-כמו שנאמר "ויעבדו מצרים את-בני ישראל, בפך") שמות א,יג

Go out and learn what Lavan the Aramean sought to do to Jacob our father! Pharaoh the evil only decreed against the males, but Lavan sought to uproot everything, as it is written "A wandering Aramean was my father" [while this makes little sense in English, the free word order of Hebrew and ambiguity of the verb "oved" can be stretched somewhat to mean that an Aramean Lavan tried to cause the loss of Jacob] "and he went down into Egypt, and sojourned there" (Deuteronomy 26,5). This teaches that he did not descend to live there permanently, but rather temporarily, "And they said unto Pharaoh: 'To sojourn in the land are we come; for there is no pasture for thy servants' flocks; for the famine is sore in the land of Canaan. Now therefore, we pray thee, let thy servants dwell in the land of Goshen'" (Genesis 47,4).

Few in number--as it is written "Thy fathers went down into Egypt with threescore and ten persons; and now the LORD thy God hath made thee as the stars of heaven for multitude" (Deuteronomy 10,22).

And he became there a nation--this teaches that Israel were distinguishable from others there. Great, powerful--"And the children of Israel were fruitful, and increased abundantly, and multiplied, and waxed exceeding mighty; and the land was filled with them" (Exodus 1,7).

And populous--as it is written "I cause thee to increase, even as the growth of the field. And thou didst increase and grow up, and thou camest to excellent beauty: thy breasts were fashioned, and thy hair was grown; yet thou wast naked and bare" (Ezekiel 16,7).

And the Egyptians dealt ill with us--as it is written "come, let us deal wisely with them, lest they multiply, and it come to pass, that, when there befallth us any war, they also join themselves unto our enemies, and fight against us, and get them up out of the land" (Exodus 1,10).

And afflicted us--as it is written "Therefore they did set over them taskmasters to afflict them with their burdens. And they built for Pharaoh store-cities, Pithom and Raamses" (Exodus 1,11)

And laid upon us hard bondage--as it is written "And the Egyptians made the children of Israel to serve with rigour" (Exodus 1,13).

וַנִּצְעַק אֶל יי אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וַיִּשְׁמַע יי אֶת קִלְנוּ, וַיֵּרָא אֶת עֲנֵינוּ וְאֶת עֲמַלְנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ

וַנִּצְעַק אֶל יי אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַיְהִי בַיָּמִים הַרְבִּיּוֹת הֵהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּצְעֲקוּ, וַיַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבֹדָה

וַיִּשְׁמַע יי אֶת קִלְנוּ - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם, וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אֲבֹתָם, אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב

וַיֵּרָא אֶת עֲנֵינוּ - זוֹ פְּרִישׁוֹת דֶּרֶךְ אֶרֶץ, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּדַּע אֱלֹהִים

וְאֶת עֲמַלְנוּ - אֵלוּ הַבְּנִיּוֹת. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: כָּל הַבֵּן הַיּוֹדֵד הַיֹּאכֵה תִשְׁלִיכֵהוּ וְכָל הַבַּת תִּחְיֶין

וְאֶת לַחֲצֵנוּ - זוֹ הַדִּחְקָה, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְגַם כִּאֲתִי אֶת הַלַּחֲץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לִחְצִים אֲתָם

Vanitzak el Adonai elohei avoteinu, vayishma Adonai et koleinu, vayar et onyeinu v'et amaleinu v'et lachatzeinu.

Vanitzak el Adonai elohei avoteinu – k'mah shene'emar: vayihi vayamim harabim hahem vayamot melech mitzrayim, vayeian'chu binei Yisrael min ha'avodah vayizaku, vata'al shavatam el haElohim min ha'avodah.

Vayishma Adonai et Koleinu – k'mah shene'emar: vayishma Elohim et na'akatam, vayizkor Elohim et brito et Avraham, et Yitchak v'et Ya'akov.

Vayar et an'yeinu – zo p'rishut derech eretz, k'mah shene'emar: vayar Elohim et binei Yisrael vayeida Elohim.

V'et amaleinu – eilu habanim. K'mah shene'emar: kol habein hayilod hay'orah tashlichuhu v'chol habit t'chayun.

V'et lachatzeinu – zeh had'chak, k'mah shene'emar: v'gam raiti et halachatz asher mitzrayim lochatzim otam.

"We cried to the Lord, the God of our fathers; the Lord heard our cry and saw our affliction, our toil, and our oppression." (Dt. 26:6)

We cried to the Lord, the God of our fathers – as it is written: "It happened in the course of those many days that the king of Egypt died; the children of Israel sighed because of their labor and cried; their cry of servitude reached God."

The Lord heard our cry – as it is written: "God heard their groaning; God remembered His covenant with Abraham, with Isaac, and with Jacob."

And saw our affliction – that is, the conjugal separation of husband and wife, as it is written: "God saw the children of Israel and God knew."

Our toil – refers to the drowning of the sons, as it is written: "Every son that is born you shall cast into the river, but you shall let every daughter live."

Our oppression – means the pressure used upon them, as it is written: "I have also seen how the Egyptians are oppressing them."

וַיִּצְעֲקוּ יי מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזָרַע נְטִיָּה, וּבְמַכָּא גָדֹל, וּבְאִתּוֹת וּבְמַפְתִּיּוֹת

וַיִּצְעֲקוּ יי מִמִּצְרַיִם - לֹא עַל יְדֵי מַלְאָךְ, וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרָף, וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחִים, אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֲצָמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: וְעִבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה, וְהִפְתִּי כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאֲדָם וְעַד בְּהֵמָה, וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים. אֲנִי יי

וְעִבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה - אֲנִי וְלֹא מַלְאָךְ. וְהִפְתִּי כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם - אֲנִי וְלֹא שָׂרָף. וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים - אֲנִי וְלֹא הַשְּׁלִיחִים. אֲנִי יי - אֲנִי הוּא וְלֹא אֲחֵר

בְּיַד חֲזָקָה - זוֹ הַדְּבָר, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: הִנֵּה יָד יי הַיְהִי בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בְּשָׂדֶה, בְּסוֹסִים, בְּחֹמְרִים, בְּגַמְלִים, בְּבָקָר וּבְצֹאֵן, דָּבָר כְּבֵד מְאֹד

וּבְזָרַע נְטִיָּה - זוֹ הַחֲרָב, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְחָרְבוּ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ, נְטִיָּה עַל יְרוּשָׁלַיִם

וּבְמַכָּא גָדֹל - זוֹ גְלוּי שְׂכִינָה, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: אוֹ הִנֵּסָה אֱלֹהִים לְבָא לְקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב גוֹי בְּמִסַּת בְּאִתּוֹת וּבְמוֹפְתִים, וּבְמַלְחָמָה וּבְיַד חֲזָקָה וּבְזָרַע נְטִיָּה, וּבְמוֹכָאִים גְּדוּלִים, כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יי אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ

וּבְאִתּוֹת - זֶה הַמַּטָּה, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְאֶת הַמַּטָּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ, אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֶת הָאִתּוֹת

וּבְמוֹפְתִים - זֶה הַדָּם, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְנָתַתִּי מוֹפְתִים בְּשָׁמַיִם וּבְאֶרֶץ

Vayotzi'einu Adonai mimitzrayim, b'yad chazakah, Uvizro'a n'tuyah, uv'mora gadol, uv'otot uv'moftim.

Vayotzieinu Adonai mimitzrayim – lo al ydei malach, v'lo al y'dei saraf, v'lo al y'dei shaliach, ela hakadosh baruch hu bichvodo uv'atzmo, shene'emar: v'avarti v'erezt mitzrayim balaylah hazeh, v'hikeiti kol b'chor b'erezt mitzrayim meiadam v'ad b'heimah, uv'chol elohei mitzrayim e'eseh shifatim. Ani Adonai.

V'avarti v'erezt mitzrayim balaylah hazeh – ani v'lo malach

v'hikeiti cholb'chor b'erezt mitzrayim – ani v'lo saraf

uv'chol elohei mitzrayim e'eseh sh'fatim – ani v'lo hashaliach.

Ani Adonai – ani hu v'lo acheir.

B'yad chazakah – zo hadever, k'mah shene'emar: hiney yad Adonai hoyah b'mikn'cha asher basadeh, basusim, bachamorim, bag'malim, babakar uvatzon, dever kaveid m'od.

Uvizroa n'tuyah – zo hacherev, k'mah shene'emar: v'charbo sh'lufah b'yado, n'tuyah al Yerushalayim.

Uv'mora gadol. Zeh giluy sh'chinah, k'mah shene'emar: oh hanisah Elohim lavo lakachat lo goy mikerev goy, b'masot b'otot uv'moftim, uv'milchamah uv'yad chazakah uvizroa n'tuyah, uv'moraim g'dolim, k'chol asher asah lachem Adonai Eloheichem b'mitzrayim l'einecha.

Uv'otot – zeh hamateh, k'mo shene'emar: v'et hamateh hazeh tikach b'yadecha, asher ta'aseh bo et ha'otot.

U'vimoftim – zeh hadam, k'mo shene'emar: v'natati moftim bashamayim u'va'aretz.

“The Lord brought us out of Egypt with a mighty hand and outstretched arm, with great awe, miraculous signs and wonders.” (Dt. 26:8)

The Lord brought us out of Egypt – not by an angel, not by a seraph, not by a messenger, but by the holy one, blessed be He, Himself, as it is written: “I will pass through the land of Egypt on that night; I will smite all the firstborn in the land of Egypt from man unto beast; on all the gods of Egypt I will execute judgments; I am the Lord.”

“I will pass through the land of Egypt on that night” – myself and not an angel; “I will smite all the firstborn in the land of Egypt” – myself and not a seraph; “on all the gods of Egypt I will execute judgments” – myself and not a messenger; “I am the Lord” – I and none other.

Mighty hand – refers to the disease among the cattle, as it is written: “Behold the hand of the Lord strikes your cattle which are in the field, the horses, the donkeys, the camels, the herds, and the flocks—a very severe pestilence.”

Outstretched arm – means the sword, as it is written: “His drawn sword in his hand, outstretched over Jerusalem.”

Great awe – alludes to the divine revelation, as it is written: “Has God ever attempted to take unto Himself, a nation from the midst of another nation by trials, miraculous signs and wonders, by war and with a mighty hand and outstretched arm and by awesome revelations, just as you saw the Lord your God do for you in Egypt, before your eyes?”

Miraculous signs – refers to the miracles performed with the staff of Moses, as it is written: “Take this staff in your hand, that you may perform the miraculous signs with it.”